

PRVIH STO DANA MINISTRA JOVANOVIĆA

(Konkretne promjene u odgojno-obrazovnom sustavu koje se očekuju od novog ministra znanosti, obrazovanja i sporta)
Press-materijal

Značajna su očekivanja članova Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod od novog ministra znanosti, obrazovanja i sporta. Nekoliko novosti u školstvu, proisteklih iz smjene vlasti koja se dogodila 4. prosinca, mogu se podržati pa i pohvaliti, dok se prema nekim novostima može izraziti suzdržanost, pa i neslaganje. Najava obračuna s kriminalom u sportu, najava uvođenja određenih promjena nakon temeljite analize stanja, najava redovitog konzultiranja sa strukom i sindikatima i najava većeg izdvajanja za obrazovanje, najava hvatanja u koštac s konkretnim problemima, npr. problemom državne mature itd. – može se otvoreno podržati pa i pohvaliti. Spajanje Uprave za predškolski odgoj i osnovno obrazovanje i Uprave za srednje obrazovanje i bavljenje efemernostima, npr. promjena naziva Ministarstva – dva su rješenja kojima se mogu uputiti otvorene zamjerke. U osnovnom i srednjem školstvu radi skoro 70 tisuća zaposlenih ili 5 % svih zaposlenih u državi, samo za plaće zaposlenih u ova dva sustava izdvaja se skoro 7 mld. kuna, odgojem i obrazovanjem u ova dva sustava obuhvaćeno je više od ½ milijuna učenika, ukratko i više je nego razumljiva sumnja da će jako teško biti učinkovito upravljati vjerojatno po mnogo čemu najzahtjevnijom upravom, ne samo u našem ministarstvu nego i među svim ministarstvima Vlade Republike Hrvatske. Sada nešto i o konkretnim očekivanjima od novog ministra.

Proračun za 2012. – prvi test za ministra Jovanovića

Ključan događaj u prvih 100 dana njegova upravljanja odgojno-obrazovnim sustavom bit će donošenje državnog proračuna za 2012. godinu. Najava smanjenja plaća u javnim službama, s jedne strane, i najava povećanja izdvajanja za školstvo, s druge strane, međusobno proturječe, odnosno nejasnim ostaje kako je moguće istovremeno provoditi oba rješenja. Povećano izdvajanje za obrazovanje, približavanje nedostižnoj granici od 5 % BDP, kroz koje bi se i osiguralo barem izjednačavanje prosječnih plaća u osnovnom i srednjem školstvu s prosječnim plaćama u državi – treba biti ne samo najvažniji politički cilj ministra Jovanovića, nego i rješenje koje će omogućiti realizaciju svih pozitivnih pomaka koje ovih dana najavljuje novi ministar.

Dok ćemo na prve učinke ministrove najave o povećanju izdvajanja za obrazovanje morati pričekati još neko vrijeme i donošenje državnog proračuna, neki se drugi pomaci i postignuća u školama očekuju i ranije. Bilo bi jako važno kada bi se već početkom drugog polugodišta u osnovno i srednje školstvo uvela konkretna rješenja koja će predstavljati doprinos smanjenju broja nepotrebnih administrativnih poslova koje su prosvjetne vlasti „nametnule“ u posljednjih nekoliko godina. Svako smanjenje ili potpuno uklanjanje nepotrebnih administrativnih poslova ostavlja više prostora učiteljima, nastavnicima i stručnim suradnicima za njihov neposredni odgojno-obrazovni rad s učenicima. Evo nekoliko konkretnih prijedloga:

a) **Evidentiranje radnog vremena** Više od godinu dana u školama se provodi potpuno nepotrebno dnevno evidentiranje dolazaka i odlazaka s posla. Riječ je o suvišnoj, pa i uvredljivoj, aktivnosti u djelatnostima u kojima se „odvajkada“ u dnevnik rada bilježi svaki održani nastavni sat i to na način da se evidentira sadržaj, broj nastavnog sata i vlastoručnim potpisom potvrđuju svi evidentirani podaci. Godišnjim planom i programom je određeno vrijeme početka i završetka nastave, rasporedom su uređene dnevne obveze nastavnika u pogledu održanih sati, kroz knjigu dežurstva bilježe se eventualna odstupanja, knjigom zamjena evidentiraju se sve nepredvidljive situacije u pogledu održanih nastavnih sati. Kako

je ministar Jovanović i sam kraće vrijeme radio u jednoj srednjoj školi od njega očekujemo da mu je sve ovo jako dobro poznato, te da će učiniti sve, ne poput njegovog prethodnika ministra Fuchsa koji je svojim pravilnikom tek nepotrebne poslove evidentiranja prebacio na ravnatelje, tajnike i voditelje, da se učitelji i nastavnici u potpunosti oslobode ovih potpuno nepotrebni i suvišnih administrativnih poslova.

b) Ocjenjivanje bez „vremenika“ Pravilnikom o ocjenjivanju učiteljima i nastavnicima su nametnute obveze izrade i popunjavanja tzv. „vremenika“ kojima se pisane provjere znanja najavljuju učenicima mjesecima, pa i godinu dana unaprijed. Iako su pisane provjere znanja vrlo precizno najavljene (tjedan i mjesec) kroz godišnji nastavni plan svakog učitelja i nastavnika od istih se sada traži da se kroz „međusobno usklađivanje“ administrativnim putem isključi mogućnost većeg broja dnevnih pisanih provjera. Radi se, također, o nečemu što se odvajkada radilo u školama na način da su se predmetni učitelji i nastavnici međusobno dogovarali vodeći pri tome uvijek da učenici ne budu preopterećeni. Predmetni su nastavnici to činili ne samo iz razloga da pomognu učenicima, nego i da pomognu sebi jer svaki slabiji rezultat iza sebe ostavlja i brojne dodatne aktivnosti za same učitelje i nastavnike.

c) Produženi stručni postupak Prije više od dvije godine učiteljima i nastavnicima, napose onima koji obavljaju i poslove razrednika, nametnuti su brojni administrativni poslovi koji proizlaze iz uvođenja u odgojno-obrazovni sustav nove pedagoške mjere, mjere tzv. odgojno-obrazovnog tretmana produženog stručnog postupka. Iako su zaposlenici osnovnih i srednjih škola, njih skoro 15 tisuća, peticijom provedenom 2010. godine izrazili svoje neslaganje s uvođenjem jedne nepotrebne i nesvrhovite pedagoške mjere, te iako su postojala obećanja visokih prosvjetnih i državnih dužnosnika da će se nešto konkretno i učiniti, i danas još uvijek ispisuju se tisuće i tisuće raznoraznih obrazaca, gube tisuće i tisuće sati na održavanje raznoraznih povjerenstava u svezi s provedbom ove pedagoške mjere. Sve se ovo čini unatoč činjenici da se nitko nije ozbiljno pozabavio konkretnim učincima jedne od najkontraverznijih zakonskih novina u proteklih nekoliko godina. Ukidanjem ove pedagoške mjere ne samo da bi se zaposlenici u školama oslobodili potpuno nepotrebni administrativni poslovi, nego bi se čak i popravila situacija zbog koje se išlo u uvođenje ove pedagoške mjere.

d) E- matica

Nepotrebne administrativne poslove razrednika značajno bi se moglo smanjiti i poboljšanjem sustava elektronske obrade podataka, tzv. E-matice. Događnjom postojećeg programa ili izradom posve novog programa trebalo bi ponajprije razrednicima omogućiti da bez ikakvog čekanja mogu, u predviđenim rokovima i u svome radnom vremenu, unijeti tražene podatke o učenicima.

Zaključak: Primjereniji status izdvajanja za obrazovanje već u ovogodišnjem državnom proračunu i oslobađanje učitelja i nastavnika od nepotrebni administrativni poslovi, uz najavljenju ozbiljnu analizu zatečenog stanja – tri su najvažnija očekivanja od novog ministra u prvih 100 dana obnašanja nove funkcije. Za dublje programske promjene, a napose za uvođenje novih predmeta pa čak i za strukovnu maturu, trebat će znatno više vremena. Prve ocjene rada novog ministra po pitanju programskih promjena bit će moguće tek dati nakon godinu ili dvije. Od novog ministra se očekuje, također, da se više od svojih prethodnika, konzultira prije svih promjena sa pedagoškom strukom u najširem značenju te riječi. Također, od novog ministra se očekuje da u svom ophođenju sa sindikatima ne pravi među njima razliku, odnosno da mu bude strana svaka diskriminacija po ovom pitanju.